Archwilio Cymru
Audit Wales

Adfywio Canol Trefi yng Nghymru

Offeryn Hunanarfarnu

Bwriad

Y camau y mae angen eu cymryd	Ydyn, rydyn ni’n dda am hyn ac nid oes angen rhagor o waith	Na, mae mwy i ni ei wneud
Mae gennym weledigaeth hirdymor ar gyfer holl ganol ein trefi.		
Mae gennym arweinwyr gwleidyddol ymrwymedig a gweladwy iawn ar gyfer adfywio canol trefi.		
Mae ein dull o adfywio canol trefi wedi'i integreiddio â'n strategaethau a'n cynllun allweddol – e.e. Cynllun Lles, blaenoriaethau corfforaethol a strategaethau cymunedol, cyngor a rhanbarthol eraill.		
Rydyn ni wedi gosod amcanion SMART ar gyfer adfywio canol trefi.		

Y camau y mae angen eu cymryd	Ydyn, rydyn ni'n dda am hyn ac nid oes angen rhagor o waith	Na, mae mwy i ni ei wneud
Rydyn ni'n glir ynghylch manteision a risgiau adfywio canol trefi i ddinasyddion, yr economi leol a chymunedau lleol.		
Mae gennym fframwaith atebolrwydd clir i lywodraethu a chraffu ar ein penderfyniadau wrth adfywio canol trefi.		
Mae gennym brosesau gwneud penderfyniadau ystwyth ac effeithiol wrth gymeradwyo ein gwaith ar ganol trefi.		
Rydyn ni'n gweithredu mewn ffordd dryloyw ac mae pawb yn glir ynghylch sut y gwneir penderfyniadau ar weithgareddau adfywio canol trefi a chan bwy.		

Y camau y mae angen eu cymryd	Ydyn, rydyn ni’n dda am hyn ac nid oes angen rhagor o waith	Na, mae mwy i ni ei wneud
Mae'r rhai sy'n gwneud penderfyniadau ar adfywio canol trefi yn atebol am eu dewisiadau ac yn cael eu dwyn i gyfrif drwy drefniadau llywodraethu clir.		
Mae gennym ddigon o staff ac adnoddau i ymgymryd â gwaith adfywio canol trefi.		
Mae gennym staff yn y gwasanaethau cywir a chyda'r statws gofynnol i ymgymryd â gwaith adfywio canol trefi.		
Mae gennym ddiwylliant a meddylfryd entrepreneuraidd o fewn y cyngor ar gyfer adfywio canol trefi.		
Gallwn recriwtio'r bobl iawn sydd â'r sgiliau cywir i gyflawni ein gwaith adfywio canol trefi.		

Y camau y mae angen eu cymryd	Ydyn, rydyn ni’n dda am hyn ac nid oes angen rhagor o waith	Na, mae mwy i ni ei wneud
Rydyn ni wedi ymgorffori adfywio gyda rhaglenni trawsnewid hirdymor a/neu adferiad o COVID-19.		
Gallwn sicrhau'r adnoddau sydd eu hangen arnom i adfywio canol trefi.		

Cyfranogiad

Y camau y mae angen eu cymryd	Ydyn, rydyn ni'n dda am hyn ac nid oes angen rhagor o waith	Na, mae mwy i ni ei wneud
Rydyn ni'n cyfathrebu'n fewnol ac yn allanol yn effeithiol am yr hyn y mae'r cyngor a'i bartneriaid yn ceisio'i gyflawni drwy ein gwaith adfywio canol trefi.		
Rydyn ni'n defnyddio arbenigedd a gwybodaeth partneriaid, busnesau, dinasyddion a rhanddeiliaid wrth nodi a chytuno ar ein blaenoriaethau ar gyfer adfywio canol trefi.		
Mae ein blaenoriaethau ar gyfer adfywio canol trefi yn adlewyrchu'r adborth a gawn gan bartneriaid, busnesau, dinasyddion a rhanddeiliaid.		

Y camau y mae angen eu cymryd	Ydyn, rydyn ni’n dda am hyn ac nid oes angen rhagor o waith	Na, mae mwy i ni ei wneud
Rydyn ni’n galluogi ein holl randdeiliaid i gymryd rhan lawn yn y gwaith o nodi a chytuno ar flaenoriaethau adfywio canol trefi: • Aelodau Etholedig • Llywodraeth Cymru • Bwrdd Iechyd Lleol • Awdurdod Tân ac Achub • Awdurdod y Parc Cenedlaethol • Heddlu • Comisiynydd yr Heddlu a Throseddu • Cynghorau Tref a Chymuned • Ardaloedd Gwella Busnes • Siambr Fasnach • Mentrau Cymdeithasol • Grwpiau cymunedol lleol • Dinasyddion unigol		
Rydyn ni’n annog partneriaid, busnesau, dinasyddion a rhanddeiliaid i ddatblygu atebion sy'n helpu i adfywio canol ein trefi.		

Y camau y mae angen eu cymryd	Ydyn, rydyn ni’n dda am hyn ac nid oes angen rhagor o waith	Na, mae mwy i ni ei wneud
Rydyn ni’n cefnogi adfywio a arweinir gan y gymuned ac yn annog ein partneriaid, ein busnesau, ein dinasyddion a'n rhanddeiliaid i arwain ar adfywio canol trefi drwy annog a gweithio drwy: • Ardaloedd Gwella Busnes • Cynghorau Tref a Chymuned • Cynlluniau Lleoedd		
Rydyn ni’n defnyddio sgiliau a gwybodaeth ein partneriaid, ein busnesau a'n rhanddeiliaid lleol ac yn eu defnyddio i'n helpu i ddatblygu ein rhaglen adfywio.		
Rydyn ni’n mynd ati i geisio adborth gan y gymuned yn barhaus am ein gwaith adfywio arfaethedig, parhaus a chanol trefi yn y dyfodol.		

Hysbysu

Y camau y mae angen eu cymryd	Ydyn, rydyn ni’n dda am hyn ac nid oes angen rhagor o waith	Na, mae mwy i ni ei wneud
Rydyn ni’n defnyddio ystod eang o ddata i ddeall canol ein trefi a nodi'r blaenoriaethau ar gyfer gweithredu.		
Mae ein data yn cynnwys: • Ymwelwyr • Digidol – Defnydd Wi-Fi, rhyngweithiadau cyfryngau cymdeithasol, symudiadau teithio, ac ati • Eiddo – rhent, elw ac unedau gwag • Demograffeg dalgylchoedd • Cyd-ddibyniaeth trefi		
Rydyn ni’n gwneud penderfyniadau tryloyw yn seiliedig ar wybodaeth o ansawdd da wrth benderfynu ar adfywio canol trefi.		

Y camau y mae angen eu cymryd	Ydyn, rydyn ni’n dda am hyn ac nid oes angen rhagor o waith	Na, mae mwy i ni ei wneud
Rydyn ni’n derbyn gwybodaeth o ansawdd da i: • barnu a ddylem gymeradwyo prosiect adfywio canol tref; a • monitro a gwerthuso perfformiad y gwaith o adfywio canol trefi yn llawn.		
Mae gennym ddiwylliant penderfynu hyderus ac nid oes ar aelodau etholedig ofn herio swyddogion a dwyn pobl i gyfrif.		
Rydyn ni’n adolygu ein gwaith adfywio canol trefi yn rheolaidd er mwyn sicrhau mai ein gweithredoedd a'n penderfyniadau yw'r rhai cywir.		
Rydyn ni’n diwygio ein rhaglenni adfywio canol trefi i adlewyrchu anghenion a gofynion sy'n newid.		

Y camau y mae angen eu cymryd	Ydyn, rydyn ni’n dda am hyn ac nid oes angen rhagor o waith	Na, mae mwy i ni ei wneud
Rydyn ni’n gosod targedau a mesurau llwyddiant ar gyfer adfywio canol trefi er mwyn barnu gwelliant dros amser, a monitro'r rhain pan gytunwyd arnynt.		
Rydyn ni’n cymryd camau unioni ar y cyd o ganlyniad i'n gwerthusiad parhaus o raglenni adfywio canol trefi.		
Rydyn ni’n rhannu dysgu ac yn defnyddio tystiolaeth gan gynghorau eraill yng Nghymru ac mewn mannau eraill i ddysgu beth sy'n gweithio/nad yw'n gweithio, yr heriau sy'n ein hwynebu a'r gwobrau posibl.		
Mae gennym drefniadau rheoli perfformiad cadarn ar waith i fonitro'r gwaith o werthuso rhaglenni adfywio'r gorffennol.		

Y camau y mae angen eu cymryd	Ydyn, rydyn ni'n dda am hyn ac nid oes angen rhagor o waith	Na, mae mwy i ni ei wneud
Rydyn ni'n adolygu effeithiolrwydd ein penderfyniadau yn y gorffennol ar adfywio canol trefi er mwyn deall yr hyn a weithiodd a'r hyn na weithiodd.		
Rydyn ni'n cynnal gwerthusiad ôl-weithredu o gynlluniau adfywio canol trefi unigol i sicrhau bod yr amcanion a bennwyd gennym yn cael eu cyflawni.		
Gallwn ddefnyddio gwybodaeth gadarn sy'n dangos sut mae ein gwaith adfywio: • gwella lles cymdeithasol ac iechyd pobl leol; • gwella ansawdd adeiladau a chartrefi yng nghanol ein trefi; a • cyflawni targedau lleihau carbon a gwella seilwaith gwyrdd.		

Ymyriad

Y camau y mae angen eu cymryd	Ydyn, rydyn ni'n dda am hyn ac nid oes angen rhagor o waith	Na, mae mwy i ni ei wneu
Rydyn ni wedi diffinio ac egluro rolau, cyfrifoldebau a'n pwerau cyfreithiol i gefnogi ein gwaith adfywio canol trefi.		
Gallwn fanteisio ar sgiliau a gwybodaeth ein partneriaid, Llywodraeth Cymru a rhanddeiliaid a'u defnyddio i'n helpu i gymryd camau cyfreithiol i adfywio canol trefi.		

Y camau y mae angen eu cymryd	Ydyn, rydyn ni’n dda am hyn ac nid oes angen rhagor o waith	Na, mae mwy i ni ei wneu
Rydyn ni’n rhoi cyngor ac arweiniad o ansawdd da i landlordiaid, busnesau, partneriaid a rhanddeiliaid gan gynnwys: Advice to landlords on options for sale, rent and ownership • Cyngor i landlordiaid ar opsiynau ar gyfer gwerthu, rhentu a pherchnogaeth • Rhestr o asiantau i helpu i werthu/rhentu • Ffioedd gostyngol drwy'r Cynllun Arwerthwr • Nodi a rhestru Buddsoddwyr/ Datblygwyr posibl • Rhestr o Adeiladwyr/Penseiri cymeradwy • Rhestr gyfansawdd am ddim o Waith		

Y camau y mae angen eu cymryd	Ydyn, rydyn ni’n dda am hyn ac nid oes angen rhagor o waith	Na, mae mwy i ni ei wneu
Rydyn ni’n cefnogi landlordiaid i fynd i'r afael ag adeiladau gwag drwy gynnig ystod eang o wasanaethau gan gynnwys: • Defnyddio gwefan yr ALI i hyrwyddo/hysbysebu tir/adeiladau ar gyfer perchnogion • Asiantaeth Gwella Cartrefi • Cynllun Prydlesu'r Sector Preifat sy'n cael ei redeg gan y Cyngor • Cynllun gosodiadau cymdeithasol i baru ymgeiswyr â chartrefi rhent preifat • Cynigion Archebu Ceisiadau Cyhoeddus • Pryniant uniongyrchol gan ALI neu RSL • LOTS a HARPS i greu cartrefi uwchben siopau		

Y camau y mae angen eu cymryd	Ydyn, rydyn ni'n dda am hyn ac nid oes angen rhagor o waith	Na, mae mwy i ni ei wneu
Rydyn ni'n rhoi cymorth ariannol i landlordiaid, busnesau, partneriaid a rhanddeiliaid i helpu i adfywio canol trefi gan gynnwys: • Grantiau gwella sy'n gysylltiedig ag enwebiadau i eiddo • Benthyciadau ar gyfer gwaith gwella (di-log neu gyda llog) • Cyngor benthyca masnachol • Gostyngiad mewn cynlluniau TAW a/neu Lwfans Cyfalaf		

<table>
<tr><th>Y camau y mae angen eu cymryd</th><th>Ydyn, rydyn ni’n dda am hyn ac nid oes angen rhagor o waith</th><th>Na, mae mwy i ni ei wneu</th></tr>
<tr><td>Rydyn ni’n cymryd camau gorfodi rhagweithiol i adfywio canol trefi gan ddefnyddio'n llawn:
A.215 o Ddeddf Cynllunio Gwlad a Thref 1990 – GPG
A.77-79 o Ddeddf Adeiladu 1984 – strwythurau peryglus, adfeiliedig a dadfeilio
Deddfau Tai 1985 a 2004 – hysbysiadau gwella, EDMOs, dymchwel, clirio a GPG
A.79-80 o Ddeddf Diogelu'r Amgylchedd 1990 – niwsans statudol
A.4 o Ddeddf Atal Difrod gan Blâu 1949 – trin plâu
A.29 Deddf Llywodraeth Leol (Darpariaethau Amrywiol) 1982 – estyllu
Hysbysiad Adeiladau Rhestredig/ Gwaith Brys
Deddfau Iechyd y Cyhoedd 1936 a 1961 – budr a ferminog
Enwi a chywilyddio landlordiaid (cyhoeddusrwydd)</td><td></td><td></td></tr>
</table>

Y camau y mae angen eu cymryd	Ydyn, rydyn ni'n dda am hyn ac nid oes angen rhagor o waith	Na, mae mwy i ni ei wneu
Rydyn ni'n defnyddio ein pwerau i annog adeiladau gwag i gael eu defnyddio un yn ôl yng nghanol trefi: • Adennill dyledion y Dreth Gyngor, Dyledion Statudol neu Ardrethi Busnes (Methdaliad, gorchmynion codi tâl neu Feilïaid) • Llys Sirol neu Weithdrefn Gwerthu Gorfodol • Premiwm Cartrefi Gwag a Chartrefi Gwyliau • Erlyniad • Gorchymyn Prynu Gorfodol • Gorchymyn Anheddau Rheoli Gwag • Gweithdrefn Gwerthu Gorfodol • Prynu Uniongyrchol		

Archwilio Cymru
Audit Wales

Archwilio Cymru

24 Heol y Gadeirlan

Caerdydd

CF11 9LJ

Ffôn: 029 2032 0500

Facs: 029 2032 0600

Ffôn testun: 029 2032 0660

Rydym yn croesawu gohebiaeth a galwadau ffôn yn Gymraeg ac yn Saesneg.

E-bost: info@audit.wales

Gwefan: www.audit.wales